

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJSEM
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), NOVEMBER 3, 1948

ŠTEVILKA (NUMBER) 215

Truman je nepričakovano zmagal! Lausche zopet izvoljen za guvernerja

(GUVERNER FRANK J. LAUSCHE)

SIJAJNA LAUSCHETOVA ZMAGA!

Bivši guverner Frank J. Lausche je včeraj bil ponovno izvoljen za guvernerja Ohia z ogromno večino glasov nad svojim republikanskim nasprotnikom gov. Thomasom J. Herbertom.

Okrog 7. ure zjutraj, ko so bili objavljeni rezultati iz 3,147 volilnih koč, je Lausche imel 474,384 glasov proti 408,590 za Herberta. Ker se pričakuje, da se bo ta razmer nadaljeval do konca šestja, bo Lausche zmagal z več kot 200,000 glasov več!

Herbert je danes zjutraj priznal svoj poraz. Izjavil je: "Vedro sprejemam sodbo ohijskega ljudstva. Nimam se za opravičevati ali pa kesati, kar se tiče moje uprave. Ne bi bil človek, če ne bi izrazil tudi razočaranja radi rezultatov. Čestitam guvernerju Lauschetu in mu obljubljam svoje sodelovanje."

Lausche pa je ob 1:28 po polnoči objavil izjavo, v kateri se je zahvalil ohijskemu ljudstvu za zaupanje. Pristavil je: "Čeprav sem danes dobil večino glasov, moja zmaga ne bo izvojevana dokler moja administracija ne bo izvršila delo za dobrobit ljudstva naše države."

Izgleda, da so volilci v velikem številu podprli Lauscheta. Pred dvema leti je Lausche zgubil proti Herbertu z le 40,000 glasov, toda poraz je bil posledica pičle udeležbe na volitvah. Včeraj pa je število volilcev bilo rekordno.

S svojo zmago je Lausche še enkrat potrdil, da je eden najbolj briljantnih kandidatov dežele, kar se tiče pridobivanja glasov. V zvezi z včerajšnjimi rezultati so se začela širiti prerokovanja, da bo za predsedniške volitve leta 1952 verjetno imenovan za demokratskega predsedniškega kandidata.

MARSHALL SE JE SESTAL S CHURCHILLOM
LONDON, 1. nov. — Državni tajnik George Marshall se je danes sestal z bivšim angleškim premierjem in voditeljem konservativcev Winstonom Churchillom.

Veruje se, da je Marshall imel pogovore z Churchillom in zunanjim ministrom Ernestom Bevinom v zvezi z Nemčijo in Palestino.

KLANOVCI ZAZIGAJO KRIZE V FLORIDI
WILDWOOD, Fla., 2. nov. — Dan pred volitvami so Ku Klux Klanovci združili skozi sedem mest srednje Floride in zažgali križe. Izjavili so, da "bodo ustavili komunistično gibanje v Floridi."

Neki predstavnik teroristične organizacije je izjavil, da svari lo ne velja samo za zamorce, pač pa tudi za belopolte.

Novi grobovi

ANTHONY TERCHEK
Včeraj zjutraj okrog 8. ure je umrl v mestni bolnišnici, kjer se je nahajal 10 let, Anthony Terчек, star 27 let, stanujoč na 1075 E. 64 St. Bil je samski in rojen v Clevelandu.

Tukaj zapušča očeta Johna, brata William in tri sestre: Mrs. Jean Fadlovich, Mrs. Mary Glavich in Mrs. Emma Zakrajšek. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 9. uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in nato na pokopališče Calvary v družinsko grobnico.

DOROTHY ANN CUNNINGHAM

V neki avtni nezgodi, ki se je pripetila v nedeljo zvečer v Lynhurst, O., je dobila težke poškodbe 18-letna Dorothy Ann Cunningham, ki je za posledicami podlegla v ponedeljek zvečer v Huron Rd. bolnišnici. V omenjeni nesreči je zgubil svoje življenje tudi njen zaročenec, dve drugi osebi pa sta tudi bili težko poškodovani.

Tukaj zapušča starše Harry in Theresa, rojena Gustie, Cunningham, tri sestre in enega brata: Mrs. Theresa Webster, Rosemary, Donald in Barbara. Družina živi na 1380 E. 49 St.

Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 9:30 uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev Immaculate Conception in nato na pokopališče Calvary.

JOHN DELINARICH

Po kratki bolezni je umrl John Delinarich, star 62 let, stanujoč na 1387 E. 30 St. Doma je bil iz sela Selci, občina Kalje. Tukaj ne zapušča nobenih bližnjih sorodnikov. Pogreb se bo vršil v petek iz Zeletovega pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave.

EMIL KESERICH

V Osteopatic bolnišnici je umrl po kratki bolezni sestresni Emil Keserich, sinček Emil in Helen Keserich iz 6507 St. Clair Ave. Dekliško ime matere je bilo White. Poleg žalujočih staršev zapušča starega očeta in staro mater Emil in Anna Keserich, ki vodita gostilno na zgornjem naslovu, staro mater Elizabeth White in prastaro mater Sophie Uhlir, obe v Marianna, Pa., ter veliko sorodnikov.

Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 9:30 uri iz Zeletovega pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave. na pokopališče Calvary.

NOVI REŽIM V PERUJU ZATIRA STRANKE

LIMA, Peru, 2. nov. — Vojaška "junta" novega režima v Peruju je danes prepovedala aktivnosti dveh političnih strank.

Vlada je naznanila, da je Komunistična stranka postavljena izven zakona. Ljudski stranki pa je prepovedano vsako delovanje.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Blatnik zmagal v osmem kongresnem distriktu Minnesote

MINNEAPOLIS, 2. nov. — Kongresnik John Blatnik, ki je kandidiral v osmem distriktu na tiku Demokratsko-farmerkedelavske stranke, je bil ponovno izvoljen. Proti Blatniku, ki je Slovenec, je kandidiral na republikanski listi Bill Berlin, katerega so tudi oglašali za Slovenca.

Zupan Minneapolisa Hubert Humprey, ki kandidira za senatorja, pa bo verjetno porazil sedanjega republikanskega senatorja Josepha H. Balla. Humprey je dobil veliko število glasov v industrijskih predelih Minneapolisa in St. Paula.

Wallace se bo boril naprej

NEW YORK, 2. novembra — Predsedniški kandidat Progressivne stranke Henry A. Wallace, ki je v New Yorku dobil nekaj več kot 500,000 glasov, toda je ostal daleč zadaj za drugimi kandidati v večini ostalih državah, je nocoj izjavil, da bo Progressivna stranka brez ozira na rezultate volitev ostala na politični pozornici.

Wallace je rekel, da se bo stranko organiziralo v vsaki državi in da bo postavila svoje kandidate na volitvah leta 1952.

Levičarski kandidat za kongresnika Vito Marcantonio, katerega je podpirala American Labor Party, je zmagal, toda Leo Isaacson, drugega kandidata stranke, je porazil skupni kandidat demokratov in republikancev Isidore Dillinger.

Kitajski premijer Wen-Hao resigniral

NANKING, 2. nov. — Kitajski premijer Wong-Hao je danes naznanil, da je podal ostavko.

Ostavka Wen-Hoa je v zvezi s težkimi porazi nacionalističnih čet v Mandžuriji.

Nepotrjena poročila pravijo, da je cela vlada podala ostavko. Wen-Hao je izjavil, da je že dvakrat podal ostavko, da pa jo predsednik Čiang Kajšek na hotel sprejeti. Kot vzrok za ostavko je navedel, da ni uspel balancirati budžeta radi ogromnih vojnih izdatkov.

Vojaška poročila pa pravijo, da se čete Ljudske (komunistične) armade nahajajo dve milj od Taiyuanu. Taiyuan je glavno mesto province Šansi in eden najboljših arsenalov nacionalistov.

Nacionalistični krogi imajo malo upanja, da se bo moglo rešiti Taiyuan, katerega napada več kot 200,000 mož broječa sila Ljudske armade.

Chicago. — Dne 31. okt. je umrla Anna Ulchar, članica krožka št. 9 Prog. Slovenk.

Domače vesti

Seja in predavanje

Redna mesečna seja krožka št. 1 Prog. Slovenk se bo vršila v četrtek zvečer ob 7:30 uri v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Po seji bo predavala Mrs. Libbe od American Congress of Women. Članice so vabljene, da se v obilnem številu udeležijo seje in predavanja.

Prvorojenček

Vile rojenice so se zglasile 1. nov. pri Mr. in Mrs. William Jerse, 1021 E. 72 St. in jima pustile v spomin zalega sinčkaprvorojenca. Mlada mama je hči Mr. in Mrs. Anton Pevec, 1095 Addison Rd., ki sta sedaj prvič postala stari oče in stara mati, ponosni oče je pa sin Mr. in Mrs. John Jerse, E. 72 St., ki sta sedaj sedmič postala stari oče in stara mati. Mati in dete se dobro počutita v Glenville bolnišnici. Naše čestitke!

Seja trgovcev st. clairske okolice

Jutri, v četrtek zvečer ob 8:30 uri se vrši zelo važna seja trgovcev v st. clairski naselbini, ki bodo ukrepali glede okoliščina St. Clair Ave. za božične praznike. Seja se vrši v American Legion dvorani (bivša Knausova dvorana) na 6131 St. Clair Ave., vhod s E. 62. ceste.

Popravek

Včeraj smo poročali, da je preminil rojak Joseph Prešeren, kar pa bi se moralo glasiti, Joseph Prešecan. Dekliško ime soproge pokojnika je bilo Jalovec in ne Jakovec. Toliko v blagohotni popravek.

Vile rojenice

Pri družini Edward in Olga LeBarone, 961 E. 239 St., so se v nedeljo zjutraj zglasile vile rojenice in pustile v spomin zalo hčerkico - prvorojenko, ki je ob rojstvu tehtala nad osem funtov in pol. Mati, katere deklško ime je bilo Valenčič, in dete se dobro počutita v Mt. Sinai bolnišnici. Tako sta sedaj prvič postala "grandpa" in "grandma" poznana Mr. in Mrs. Mike in Frances Valenčič iz E. 239 St. Čestitamo!

Vstopnice za Zarjin koncert

Vstopnice za koncert pev. zbor "Zarja", ki se vrši na Zahvalni dan, se dobijo v prodajni pri pevcih in pevkah "Zarje" ter v starem posloju SND na St. Clair Ave. Vstopnice je nižja v prodajni ter se priporoča posestnikom, da si jih v naprej nabavijo.

MORILCA GANDHIJA SODIJO

NEW DELHI, 3. nov. — Morilec indijskega voditelja Gandhija, 35 let star brahmanec Narayan Vinayak je danes na sodnji izjavil, da je ubil Gandhija "za dobro človeštva." Vinayak je v svoji izpovedi izjavil, da ne želi nobene milosti. Po indijskem zakonu bo verjetno obsojen na smrt.

Demokratski predsedniški kandidat Harry S. Truman je nepričakovano premagal svojega nasprotnika republikanskega kandidata gov. Thomasa E. Deweya.

HARRY S. TRUMAN

POSLEDNI REZULTATI SO:

HARRY S. TRUMAN

Demokratski predsedniški kandidat Harry S. Truman je dobil skupno 279 elektorjev in 19.367.000 glasov.

Na osnovi dosedaj znanih rezultatov so Demokrati dobili tudi nepričakovano večino v Kongresu.

THOMAS E. DEWEY

Republikanski predsedniški kandidat Thomas E. Dewey je dobil skupno 214 elektorjev in 18.357.000 glasov.

HENRY A. WALLACE

Predsedniški kandidat Progressivne stranke Henry A. Wallace je dobil v New Yorku v 540.000 glasov; v Californiji 87.000. V ostalih državah pa je ostal daleč zadaj.

DEWEY ČESTITAL TRUMANU NA ZMAGI

Danes ob 11:15 je predsednik državnega odbora Demokratske stranke senator Howard McGrath naznanil, da je zmaga Trumana v Ohio, kjer je dobil 25 elektorjev, bila odločilna. Z Ohiom je Truman dobil minimalnih 266 elektorjev. Par minut pozneje pa je tudi republikanski predsedniški kandidat gov. Thomas Dewey priznal poraz in čestital Trumanu na zmagi.

TAFT PRAVI, DA NE BO VOJNE Z RUSIJO

CINCINNATI, 2. nov. — Senator Robert Taft je danes izjavil, da se nebi smelo drugim državam razkriti skrivnosti atomske energije, ker da je "atomska bomba življenjskega pomena za varnost dežele."

Taft je izjavil, da nasprotuje Baruchovemu in Lilienthalovemu načrtu, ali pa kateremu koli načrtu, po katerem bi se skrivnost atomske energije izročilo Združenim narodom. Pristavil je, da ne veruje v vojno z Rusijo, ker da se ji lahko s spretno politiko izognemo.

PISMA JE PISAL SV. OČETU IN SEL V LUKNJO

BIRMINGHAM, Anglija, 2. nov. — John Ames je bil danes obsojen na tri mesece zapora, ker je pisal pisma sovjetskemu premierju Stalinu in papežu Piju XII., s katerimi ju je prosil za posojilo.

V ROMUNJI ZAPIRAJO KATOLISKE SKOFE?

VATIKAN, 2. nov. — Neki vatikanski uradnik je danes neuradno izjavil, da so vsi katoliške škofi v Romuniji zaprti.

"ENAKOPRAVNOST" Iz Češnjice preko Jelovice do Rovtarice

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

GEORGE SELDES O JUGOSLAVIJI

Druge vrste zadrug za pospešitev
ciljev dežele

Druga vrsta zadrug so tako zvani kolhozi, ki so podobni kolektivnim farmam v Sovjetski zvezi. (Obiskal sem eno takšnih farm in bom v priložnem članku natančno opisal, kaj sem videl in slišal—to je eno od vprašanj v kontroverzi med Kominformo in Titom.) Člani te skupine so politično bolj razviti, kot pa člani ostalih deželskih zadrug, toda imajo le 1,000 takšnih organizacij z 46,000 in 250,000 hektarjev, ali pa nekaj več kot 500,000 akrov zemlje.

Če želi pripadati kolhozu mora član prispevati zemljo, konje, vole ali pa stroje, če jih ima. Ljudje živijo v zasebnih hišah, skrbijo za svojo živino in imajo poseben kos zemlje, običajno 2.2 akrov, za svoje potrebe v hrani.

Tretja vrsta je mestna zadruga, v kateri se nahajajo strokovni delavci in mehaničarji, kakor čevljarji, krojači, mizarji. Teh zadruga je več kot 1,000. Vsak lahko prostovoljno postane član. Te zadruga dobijo material od vlade, vračajo ji pa z zgotovljenimi izdelki.

Končno obstojajo trgovine in kantine mestnih zadrug, pa tudi predmestne zadruga za kokoši, prašiče itd., ki oskrbujejo mestne restavracije in kantine, v katerih se hrani večina delavcev, za del cene, ki jih restavracije računajo nestalnim gostom.

To je v kratko načrt za združeno ljudovlado v Jugoslaviji. Namen mu je v glavnem, da spremeni značaj obsežnega kmečkoga prebivalstva. Končni cilj pa je, kakor je poudaril Bajalica, da se kmete vključi v socialistični svet.

Ta program je v tesni zvezi s prosvetnim programom nove vlade. Šole in prosvetne ustanove vseh vrst se je zgradilo in se jih bo še več; tiskanje klasične literature se je zelo zvišalo, kakor tudi tiskanje nove in propagandne literature; višje šole so proste za vsakega in veliko naporov se je vložilo, da bi se vzgojilo na tisoče učiteljev, ki jih zahteva veliki načrt.

Število šol se je podvojilo radi dviga
kulture ravnj

"Razvoj kulturnega življenja naše dežele, ali pa boljše rečeno kulturna preobrazba dežele, sloni na sledećih principih: prvič, kultura mora postati lastnina delovnih množic; drugič, vse kulturne pridobitve morajo biti lastnina jugoslovanskega ljudstva," je izjavil minister brez listnice Milovan Djilas v svojem govoru pred parlamentom, ko se je razmotrivalo o splošnem budžetu za leto 1948.

Za dvig kulturne ravnj ljudstva Djilas ni omenil samo šole in znanstvene ustanove, pač pa tudi časopise, tisk, filme in radio.

Rekel je, da se je kulturni program začel takoj po porazu zunanjih in domaćih fašistov in da je celo pred pet-letnim načrtom (od 1947 do 1951) kulturna raven dežele že prekosila raven monarho-fašistične Jugoslavije. "Mi lahko danes določeno izjavimo, da naša dežela kljub vsem materialnim in ostalim težavam uživa kulturni razcvet, kakor ga ni nobeno jugoslovansko ljudstvo uživalo v preteklosti," je rekel Djilas.

Statistični dokumenti, ki jih je predložil minister, so pokazali, da je leta 1938-1939 bilo 8,956 osnovnih šol, 205 srednjih, 34 normalk, 21 umetniških, glasbenih, dramskih in strokovno-umetniških šol, 29 fakultetov univerze, skupno 9,491 ustanov. Leta 1947-1948 je bilo 15,165 osnovnih šol, 888 srednjih, 54 normalk, 67 umetniških, 49 fakultetov, skupno 17,318 ustanov.

Velik napredek pri tiskanju knjig in programu za
filme in umetnost

Skupno število učencev v zadnjem letu kraljevine je bilo 1,708,622, v drugem letu republike pa 2,130,734. Stalna gledališča so se od 24 s skupnim številom posetnikov 1,421,303 zvišala na 47 s skupnim številom posetnikov 2,352,134 v letu 1946-1947. Število kino dvoran se je zvišalo od 413 na 576 v letu 1946 in 652 v letu 1947.

Leta 1938 je bilo tiskanih 967 domaćih in 150 prevedenih knjig in pamfletov. Leta 1947 pa je bilo tiskanih 1649 domaćih in 727 prevedenih del. Toda te številke še ne povejo vse. V stari nepisani dobi je bil knjižni promet zelo nizek. Avtorji statistike iz leta 1938 so pronašli, da so znanstvene knjige imele najvišji promet od 2,000 izvodov,

Tako prijeten je bil tisti večer, ko sem pozno v noć posedel v gostilni v Češnjici. Utrujenost sem čutil v nogah, pa še se mi ni dalo spati. Zanimivi so razgovori z gozdarji. Pri sosednji mizi pa sta očanca Luka in Janec z vmesnimi pripombami dopolnjevala resne pogovore gozdarjev.

"Vsa drevesa bodo posekali!" pravi Luka. "Ej, včasih — ko sem bil še jaz gozdar — nismo toliko sekali."

"Ko so še grofje in gosposde izkoriščali gozdove in nas, jim ni nihče oponašal, da preveč sekajo," ga je zavrnil gozdar. "Nihče ni tedaj vprašal grofov, kam spravljajo tiste denarce iz naših gozdov. Današ pa nihče ne izkorišča naših žuljev. Sekamo zato, da bomo imeli jutri lepše življenje . . ."

"No, Rok, zdaj smo pa vsi zbrani!" pozdravijo gozdarji vstopivšega Roka. Hitro se spoznavata . . .

"Ej, škoda! Avto je odpeljal že danes proti Rastovki," mi odgovori, ko sem mu povedal, kam sem namenjen. "Zjutraj zarana se odpraviva peš." In pogovor med gozdarji teče dalje. Pozno v noć smo se šele odpravili k počitku.

Gosta meglja je zagrinjala Jelovico, ko sva zarana ubirala pot proti vasi Rudno. Mimo desnega brega potoka se vije cesta. Skoraj na vsakem ovinku stoje žage venecianke. Većina njih so last zadrugnikov iz Sevske doline. V Rudnem je cestno križišće. Na desno pelje novo izgrajena cesta v Dražgoše, na levo pa nova cesta proti Rastovki . . .

"Le pridi Matevž, le pridi v gozdarskem tednu z obema konjema!" Tako mimogrede vzpodbuja Rok svoje znanca. Razumljivo! Ni dovolj, da je les posekan, odpeljati ga je treba tja, kjer je potreben . . .

Po strmi poti se dvigava proti razkladalni postaji v Rudnem. In ko strmim v napete žice obnovljene žičnice, kjer se prepeljavajo vozički s hlodi, mi

Rok razlaga: "To je v letu 1946 obnovljena žičnica Kališnik-Rudno. Iz tega dela Jelovice bo letno pripeljanih prako 2500 kubnih metrov hlodovine. Leta 1942 so žičnico partizani zažgali, da ne bi švabi s pomoćjo žičnice izkoriščali gozda. Obnovljena žičnica je izboljšana in dela samotežno. Tudi trenje je manjše. Zdjaj ima tri postaje: Kališnik ter razkladalni postaji Dražgoše in Rudno, na vrhu Kališnika so postavili tri koće za delavce pri žičnici in za voznike, ki dovažajo les k žičnici."

Na novi poti proti Rastovki

Vrnila sva se na križpotje v Rudno. Polagoma se dviga nova cesta iz Rudnega vse više in više. Prvi kamion, naložen s hlodovino se je spuščal v dolino. V zaseki pri Reškovcu napravi cesta širok ovinek in sega daleč v zaseko. Delavci nalagajo že drugi kamion. Zadrugno nakladišće je tu. "Hooruk! Pazi!" in s tručem zvalje težke hlode na avto.

Za trenutek posedemo po otesanih hlodih. "S kamionom gre prevoz hitreje kot včasih z vozmi," pripoveduje. "V preteklih časih smo le v zimskem času nakladali les." "Vse poletje smo morali čakati na zimo. Zdjaj nas letni čas ne ovira. Le pre malo nas je!" A šofer, ki je že pokadil cigareto, jih bodri: "Fantje, hop! Če se srećam z drugim kamionom na cesti, ne vem, kako se bova izognila drug drugemu."

"Saj ne rećem, da je nova cesta slaba. Le škoda, da je samo 4 metre široka," pripoveduje Rok, ko nadaljuje pot. "Pa bodo napravili še nekaj kamionskih izogibašć. Prihodnje leto pa bodo cesto za cel meter razširili." "Na zadrugno nakladalno postajo gravitira gozd pod Rastovko ter z desnega brega potoka Češnjice. Zaradi globoko v gozd speljane ceste bo odvoz posekanega lesa hitrejši."

Prve dežne kaplje so naju ob-

literarne pa 5,000. Skupna cirkulacija knjig v letu 1947 pa je bila 21,602,330, kar je dokaz, da je bilo tiskanih sedemkrat več knjig leta 1947 kot pa v zadnjem letu monarhije.

V zadnjem letu je monarhistični režim odobril za nakup umetniških del, umetniških in književnih nagrad, nagrad za razstave, podpore za književne in umetniške ustanove in za podpore pisateljem in umetnikom budžet v skupnem znesku 150,000 dinarjev. Budžet republike za te namene je leta 1946 znašal 9,950,000 dinarjev. Nagrade pisateljem, umetnikom in ostalim na kulturnem polju za leto 1947 so desetkrat prekosile celotni budžet starega režime za vsa kulturna dela. Sedaj se v Jugoslaviji izvaja obsežni filmski in radijski program—Jugoslavija, kakor mnoge dežele na vzhodu, neguje proizvodnjo filmov umetniške in resne vrednosti v nasprotju s produkti Hollywooda, katere vse evropske države, tako na zapadu kot na vzhodu, smatrajo za "beg pred stvarnostjo."

Ko je podal splošni prosvetni pregled pred budžetnim odborom, je Djilas zaključil:

"Kulturne preobrazbe si ne moremo celo zamisliti brez ustanovitve solidne materialne osnove, brez novih šol, dvoran za predavanja, znanstvenih in kulturnih ustanov, brez zgraditve industrije, ki bo proizvajala sredstva, s katerimi bodo množice ljudstva dosegle kulturo.

"V tem pogledu je naš prvi pet-letni načrt značilen radi dejstva, da polaga osnovo, ustvarja vse potrebne materialne predpogoje za našo kulturno revolucijo."

Tako zvana "revizija vseh prejšnjih in sodobnih kulturnih vrednot" se je že začela. V Jugoslaviji se sedaj vrši preobrazba, kakor se, kot mi je bilo povedano, vrši v vseh državah za—kakor to pravi ameriški tisk—železno zavěso.

V drugem pet-letnem načrtu bo kulturna revolucija v Jugoslaviji manj ali več završena.

Preobrazba kmečkoga prebivalstva iz nepismenosti in babjeverstva v kulturno razven, ki bi se približala kulturni ravnj mestnega prebivalstva, pa bo zahtevala dosti več kot dve pet-letki. Vzelo bo več let predno bo popolnoma zgotovljenih 4,000 praznih poslopj kulturnih centrov na vasi in nihče ne ve ali pa ne more prerokovati, kdaj bodo ta poslopja kot centri vsega kulturnega življenja zamenjali cerkve. Toda eno je sigurno: delo gre naprej. To je prostovoljno, brezplačno, navdušeno delo. To delo se vrši s poletom, ki ga nisem videl v nobeni deželi, katero sem obiskal.

(Prihodnji članek: Verska svoboda v Jugoslaviji)

lile. Ogrnila sva se s plašči. Ko sva bila na naslednjem ovinku, sta "Pazi ter hoo-ruk" utihnili. "Čemu?" me zanima. "Logarji imamo dežne plašće, gozdni delavci pa ne," pripoveduje Rok. "Če bi jih imeli še ti, bi bilo več dela opravljeneja in manjkral bi bili mokri. Saj stalno nadlegujejo, pa . . ."

Došanova partija se seli

Ko sva dospela do barake cestnih delavcev, se je napravila nevihta. Stisnil sem se k preprostemu, iz gline napravljenemu štedilniku. Prijeten vonj po kavi je napolnjeval kuhinjo. Nisem se branil kave, ko mi jo je ponudil. Naenkrat so hoteli vsi pripovedovati. Kaj vse povedo delavci, ki globoko v gozdu med mogoćnimi skupinami jelk in smrek grade novo gozdno cesto. Veseli so srećana s vsakim človekom. Ves tedn so v gozdu in neznan jim je mestni hrup. Le ob nedeljah se po gozdnih bližnjicah spuste v dolino, v vasi.

Dež je ponehal. "Nadaljujmo!" kriće zbira Došanov tvariš, da bi čimprej naložili kamion. "Selimo se v novozgrajeno barako v Podstonu," razlaga Došan. "Na tem odseku smo cesto zgradili. Že nekaj časa smo morali hoditi po dva kilometra daleč do naslednjega sektorja."

Baraka, kjer so do sedaj stanovali, je že prazna. Kuhar s hema vratca s krušne pečice. Drugi podirajo mize. Odnajšajo razstavljene postelje in slamanjaće. In ko odpelje zvrhan kamion iz pred barake, tudi z Rokom nadaljuje pot. Še bolj se dvigava po novi cesti. Blizu delavcev sva. Zaradi moćnih detonacij me Rok potegne v zaklon. "Razstreljuje šore. Pripravljajo novo nakladalno postajo."

Pri novi gozdarski koči sva. "Za skladišćenika, ki bo prevzemal les, in za gozdarje." Pa se obrne k mladeniću, ki ima v malhi dobršen kos kruha: "Franci, kako je s posekom v Pašnem vrhu?" "Misil sem, da vas zaradi dežja ne bo," odgovarja fante. "Si premeril posekane smreke? Koliko ste jih sortirali?" Ko nadaljuje pot, se morava večkrat skriviti pred miniranjem. "Nakladalna postaja bo na Podstonu. Za 1500 kubnih metrov lesa. Prav zato smo zgradili novo barako. V njej bo loćena spalnica od pisarne in kuhinje." Srećala sva voznika pri skladišču, ki je ro-bantil verigo, pa ti uhajajo hlodi! "Hudića, kaj hlodi," se je hudićmanoval stari voznik. "Konji, konji, ki lezejo kot polž in ne dajo iz sebe moći! Taka erkovina!" Pa se je videlo, da je voz preobrnjen. Hrup in vrvenje sta na Podstanu. Do tu je nova cesta uporabna tudi za kamione. Ves promet se ustavlja pri nakladalni postaji. Delavci sortirajo debela letne in zimske sećnje. Zdjaj minirajo grće. Dovažajo material za tlakovanje ceste. Ko bo cesta speljana prav do Rovtarice, bo na Podstanu važna postojanka za gozdarje in voznike.

S tihim žuborenjem preskakuje potoček ob cesti kamenje. Prav nad njim je druga nakladalna postaja na Podstanu. S tručem in grmenjem se valjajo že oskubljena debela skoraj do ceste. "Pazi" in "hoo-ruk" ter pesem cepinov se pridružujejo trušću hlodov. Umakneva se plazu debel, ki se zvalje do potočka. Rok šteje datum, do katerega mora biti izvozni komisijon pripravljen. "Se sedem dni, moćje! Obljubil sem." "Bo, bo! Le vozniki naj pridejo!"

Najbolje se počutimo N
v Kožareh

Skozi gosto grmovje sva odšla z Rokom po lovski poti navkreber. Dežne kaplje so se vsipale z vej. "Tu sva," se od-dahne Rok. Stojiva pred kožarico. To je zasilna gozdarska koća, sestavljena iz smrekovega lubja. Rok je odprl vrata. Dim je puhnil v obraz. "Pravkar so

še kurili. Ne morejo biti daleć. Halo! Rejce, Rejce! Kje ste?" Ni jih mogel priklicati. Sredi kožarice je pečina, zložena iz kamenja. Brez dimnika. Vse stene so okajene. Na policah so zloženi zavitki. Pri zadnji steni pa so na dvignjenem prostoru ležišća iz slame in smrekovih vej. "Pa stopiva do njih, kaj?" Po strmi poti hodiva mimo posekov. Kmalu sva pod Pašnim vrhom. Znani "Hoo-ruk!" nama pove, da sva že blizu Rejćeve gozdne skupine. Blat-stezica vodi do vrha. Šest delavcev je na vrhu zlagalo hlode. "Popoldne bom prišel merit!" jih pozdravi Rok. Posedli smo po zloženih deblih. "No, kako bo z nedeljo, boste sekali in zlagali?" jih izprašuje Rok. Pomislijo. "Prav," odgovarja stari Rejce. "Le nekdo bo moral v Podlonk po hrano." "Samo, če bo kaj hrane že v soboto! Zdi se mi, da je magazin zaprt," doda sin. In Rok: "Takole je. Prejšnji poslovodja predaja posle. V kratkem bo za gozdne delavce in gozdarje poseben magazin." Beseda da besedo . . . Kar zadovoljni so s hrano. Le boje se, da ne bo primanjkovalo koruzne moke. Kajti gozd-nim delavcem so koruzni žganci najpriljubljenejša jed. En kilogram je potrebuje vsakdo na dan. No, tudi "špeha" se nikoli ne branijo. Tudi z obliko so zadovoljni. "Že gre, že, le precej obleke strgamo. Delamo na akord in nimamo časa, da bi se vsakemu grmu in kamenju izogibali. Se dežne plašće bi potrebovali." Mladi Rejce pa spro-ži še vrsto drugih vprašanj: "Krampeže bi nujno potrebovali. "Hlodi so spolzki in v navadnih čeljih spodsra. Kovač, ki jih dela v Podlonku, skoraj ne more vsem ustreći." Pa jih zanima delo v tovarnah. Cutijo se nekako zapostavljene. Stari Rejce je izpljunil prežvećeni tobak, pokašljal in pričel: "Tudi gozdarji smo borei. Že preko trideset let podiram drevesa. Gozd je moj dom in vem, ko ne bom mogel več na Jelovico, bom umrl. Pa še noćem, kajti take borbe z debli, drevesi, panji in hlodi še nikoli nisem bojeval kakor zdaj. V gozdovih gradimo nove koće, nove žičnice in novo življenje." "Ej, pa so tudi kožarice še dobre. Najbolje se počutimo v njih. Mi, stari gozdarji smo jih vajeni!" še doda stari Rejce. Pa so naenkrat vstali in zgrabili za cepine. "Kdo bo danes kuhlal? Dobro se moramo založiti. Debla so težka in skladanice visoke." Nekdo se je ob njih spustil v nižino h koč. "Le pridi popoldne, Rok, da boš izmeril!" ga je opomnil Rejce ob odhodu. Po kameniti stezi sva prišla do kožarice, iz katere se je že kadilo.

Čačićeva skupina na izkopu

Od Podstana dalje je še 400 metrov tlakovane ceste. Ni pa še posuta s kamenjem. Čačićeva skupina se bori še na izkopu. Med potjo srećujeva delavce iz Došanova skupine, ki iz Podstana — do koder je pripeljal lahko kamion — na ramah prenašajo vreće moke in postelje. Delavci, ki so postavljali postelje v baraki, so krićali drug preko drugega. Kuhar je skozi stropno odprtino potiskal pločevinast dimnik. Nova baraka je udobna. Prav nič ni podobna nekdanjim kćenicam ali kolibam. Brez prepaha in kaćećega ognjišća. Mize in klopi, police in enonadstropne postelje so v njej. Velika svetla okna.

Kakor uravlje so videti delavci Čačićeve skupine pri izkopu. Spodkopana smreka je padla na cesto. Krepke roke so jo odnesle. Z lopatami in motikami vale zemljo z brega. "Čimprej hoćemo zgraditi cesto. Ko zjutraj gozdnim delavcem zapojejo plenkaće in cepini, tudi mi začnemo z delom in delamo do mraka." "Čevlji, čevlji," spregovori mlad Dalmatinec. "Če je suho, gre, v mokrem je slabše." "Kaj je novega?" me

izprašuje znanec. "Ali ne berete časopisov?" "Že nekajkrat smo prosili zanje. Kdaj pa kdaj jih kdo prinese." In pripovedovali so mi, kako tudi oni obsojajo krivićne obsodbe Informbiroja. Pa bomo z delom dokazali, da resnićno gradimo boljšo bodoćnost!"

S pospešenimi koraki sva završila z Rokom nad usekom. Prav tam minirajo kamenje. In to je najtežje delo na tem sektorju.

Moste — bodoća gozdarska postojanka

Mimo posekanih smrek, ki so se belile v opoldanskem soncu, sva prišla v moćvirnat predel. Pot je bila pokrita z debli in brunji. V kočii na Mosteh se je šest gozdarjev spretno vrtelo okoli pečice. Zabeljeni, prijeto dišeći koruzni žganci so napolnjevali koćo. Izza hlodov v kočii je vsakdo potegnul še žilico — in s polnimi kozicami so posedli po hlodih pred koćo. "Po težkem delu tekne!" Po dobrem obedu so molće vzeli orodje in odhitali v gozd. Na drugem koncu jase na Mosteh kuhajo cestni delavci. "Za dvajset fantov!" pripoveduje kuhar. "Juha, zabeljen krompir in velik kos kruha." Ko se je Rok zgovoril z gozdarji, da bodo do naslednjega dne pripravili hlode za merjenje, me je poklical: "Še do Rovtarice greva skupaj!" Z jase sva se spustila mimo novozgrajene gozdarske koće navzdol. To je nova koća na Mosteh. Revirna gozdarska postojanka. Gozdni delavci se bodo preselili iz nehićenjnih in zakajenih kolib v novo koćo. "Spet sva na trasi nove ceste. Minirane skale se razprskujejo naokrog. Bližava se Rastovki. Preskakujeva posekane smreke in se ogibljeva kupom lubja. Ne daleć od kočje gre nova cesta." Tu je del nove ceste iz Rovtarice proti Rastovki. Le pod Mostem cesta še ni skupaj. Ustaviva se pri kočii. Skozi svetla okna sije v sobo sonce. Pri štedilniku kuharica lupi krompir za večerjo. Čez kupe kamenja stopiva na tlakovano cesto. Mladinci s samokolnicami prevažajo kamenje v oddaljeniji odsek. "Nič ni čudnega," mi odvraća Rok. "Nekaj mladincev je bilo v mladinskih brigadah in tekmujejo tu med seboj." Tu pa so že delavci iz blejskega gozdarstva. Po tlakovani cesti se spuščava navzdol. Ob cesti stoje gole smreke. Še nekaj hitrih korakov in koća na Rovtarici je pred nama. "Tako tovariš! Tu pa je že revir bohinjke gozdne uprave. Na svidenje!" Ko sem bil že skoraj pri drevnici na Rovtarici, je zakrićal Rok še za menoj: "Ne pozabite na naše gozdarje, ko boš pisal Cestnih delavcev se tudi spomni!" A predaleć sva bila že vsaki sebi, da bi se še slišala . . .

Elektrifikacija Bele Rusije

Prejšnjo pomlad so postavili na obrežje reke Vimnica v področju Vitebska temelje hidrocentrale, ki bi morala zalagati z elektrićno energijo več kolhozov. Sedaj je gradnja dovršena in hidroturbina stavljena v pogon. 8. avgusta so prižgali elektrićne lući v obnovljeni vasi Si-manovo in v mlatinlici kolhozov. To je dvestota elektrićna poljedelska postaja, zgrajena po vojni v Beli Rusiji. Nove kolhozne elektrićne postaje so pričeli delati tudi v področjih Moločka, Modećna in Bobruiska, ki so najbolj trpela zaradi nemške okupacije. Elektrićne žarnice so nadomestile primitiven ogenj, ki je običajno razsvetljeval hiše v zapadnih pokrajinah. Okrog 20 novih hidrocentral so zgradili samo v vseh področjih Brest.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

France Bevk: KNJIGA NA PRIMORSKEM

Baje ustanavljanje novih knjižnic najslabše napreduje prav v Slovenskem Primorju in ljudstvo ne sega po knjigah v tisti meri in s tisto vnemo, kakor bi to pričakovali. To čudno zveni, ko vemo, da je bila ta dežela pred prvo svetovno vojno odjemalka dobre tretjine vseh slovenskih knjižnih izdaj. Primorski Slovenci se niso odlikovali le po svoji globoki narodni zavesti, ampak tudi po razgibanem kulturnem življenju. Kate-ri so vzroki, da se je ta nekoč tako napredni predel naše domovine v svojem odnosu do knjige pomaknil na zadnje mesto? Da bo slika jasnejša, naj se posameznik v preteklost.

Ni bila vsa Primorska že od nekdaj na isti stopnji v pogledu ljudske kulture. Najnaprednejši so bili kraji v bližini večjih središč, kjer je bila tudi največja blaginja, in v obrobnem pasu, ker jih je prosvetno življenje varovalo pred tujimi vplivi in jamčilo njihov narodni obstanek. V samotnih, od mest in narodnostne meje oddaljenih vaseh si je knjiga le polagoma utirala pot med ljudi.

Pred očmi so mi posebno nekatere toimenske hribovske vase, dasi mnogo drugače ni bilo tudi ponekod drugod. Ako pogledam nanje iz daljave štiridesetih let — kakšna razlika v njihovem kulturnem življenju med takrat in danes! Poznam vas, ki je tedaj štela kakih pet in dvajset hiš, a je le v tri hiše zašla kaka knjiga. Prizadevanje, da bi se v vase osnovala knjižnica, je naletelo razen dveh ali treh izjem na splošen posmeh. Skromna knjižnica, ki je kljub temu nastala, je služila le nekaterim dekletom. Fantje iz nekega sramovanja, ki ga je danes težko razumeti, niso vzeli knjige v roke. Mladina se je izživljala v ponočevanju in popivanju po krčmah. Pretepi med sosednimi vasei so bili prav tako pogosti kakor večji prazniki. Edino, kar je nekoliko pomirjevalo splošno posurovelost, je bilo petje narodnih pesmi.

Takoj po prvi svetovni vojni je nastal viden preobrat. Vzrok ni bil samo ta, da je mlajši rod v letih pred vojno zaradi gostejše mreže šol bolj redno obiskoval pouk kakor njegovi predniki. Vojna je mladino zresnila, da je v branju iskala odgovorov na mnoga vprašanja, ki jih je stavljal težki čas. Hkrati je bilo v novem robstvu kulturno udejstvovanje edina oblika odpora in izražanja narodne zavesti in volje. Bilo je razvezljivo, kako so po vseh samotnih vaseh nastajala kulturna društva s knjižnicami. Mlajši rod se ni več sramoval vzeti knjige ali časnik v roke. Posamezne vase niso več tekmoval med seboj s pestmi, ampak s

kužnimi prireditvami. Pristaši ponočnjaštva in pijančevanja so bili za vedno potisnjeni ob stran.

Ta razvoj se je izvršil povsod, kjer je bilo dotlej kulturno življenje v zastoju. Tista leta so v prosvetnem pogledu skoraj izenačila primorske vase. Hkrati s knjigo se je živa narodna zavest prenesla z obrobni krajev tudi v najbolj oddaljena naselja. Ne moremo si niti misliti, do kakšne zavidljive višine bi se bila lahko razvila ljudska prosveta, da ni bilo ovir. Plemenitemu zagonu primorskih množic je zadal smrtni udarec fašizem, ta nespravljivi sovražnik vsake ljudske kulture. Že zaradi tega, ker je hotel uničiti ognjišča poglabljanja narodne zavesti in odpora proti raznarodovanju. Prepovedana so bila prosvetna društva in zaplenjen ves inventar s knjižnicami vred, ki so z gorele na grmadah. Ponekod je ljudstvo rešilo knjige, da jih je razneslo po domovih in poskrilo na podstrešja in v kleti. Raznarodovalci so tudi nadalje uporabljali vsa sredstva, da bi slovenska knjiga vsaj mladini ne prišla pred oči. Mladina je smela le še pijančevati in plesati, fašisti so jo s prozornim namenom načrtno vzgajali v plehki zabavi. Primorci so bili vsaj za vnanji videz vrženi na stopnjo primitivnega ljudstva brez lastnega književnega jezika.

Fašisti niso dosegli namena, ki so ga s tem zasledovali. Nasilje nad slovensko kulturo je le povečalo odpor, poglobilo narodno zavest in stopnjevalo željo po izobrazbi. Kakor so se skrivaj pele slovenske pesmi, tako je na skrivaj širil knjige posebno tisti rod, ki je izšel iz slovenskih šol in prosvetnih društev. Te knjige pa so bile vedno redkejšje in jih je bilo vse premalo. Žejo po branju je zopet tešil partizanski tisk, ki je prihajal iz gozdov in ki ni bil morda nikjer sprejet s takim navdšenjem in hvaležnostjo kakor prav na Primorskem. Bilo je ganljivo, kako so bili takrat ti listi in brošure čuvani kot svetinjne in so tako nagosto prehajali iz rok v roke, da so bili nazadnje komaj čitljivi. Ta topel sprejem ne samo zato, ker je bila to slovenska beseda, ampak ker jim je ta beseda kazala pot v narodno svobodo in v boljšo, pravičnejšo bodočnost. Veliko število novih šol in še več kulturnih prireditev v neposredni bližini sovražnika je vzbujalo upanje, da bo kulturno življenje v Slovenskem Primorju kmalu po osvoboditvi doseglo in presešlo tisto najvišjo stopnjo, s katero se je ljudstvo prej lahko ponašalo.

Ako prosvetnega dela ne merimo po njegovi širini, po mno-

žini kulturnih prireditev, ampak po njegovi globini, ki ji daje ceno obiskovanje predavanj in branje knjig, se to upanje n izpolnilo. Dolgoletno fašistično zatiranje je pustilo globlje sadove, kakor smo to sprva mislili. Primorski knjižničarji vedo povedati, da si knjige izposojuje največ tista mladina, ki je med borbo in po osvobojevanju obiskovala slovenske šole, in ti starijši djudje, ki so bili pred nastopom fašizma še deželni slovenskega pouka. Vmes pa je kakih dvajset let, skoro celo pokolenje, ki je posebno na deželi ostalo napol nepismeno. Tem ljudem bi storili veliko krivico, ako bi jim odrekli narodno zavednost, saj so jo stokrat izpričali v osvobodilni borbi. Po tuji krivdi le ne pozna dovolj lastnega književnega jezika, da bi se lahko z užitkom vdajali branju. To ni nobeno čudo, saj se je štiriletna okupacija v tem pogledu poznala tudi v ostali Sloveniji, posebno na Gorenjskem in Štajerskem. Večerni tečajji, ki so se vršili med borbo in po osvobojevanju, so imeli le delen uspeh. Najbolj prizadeti so bili tisti kraji v bližini večjih središč in ob narodnostni meji, ki so pred prvo svetovno vojno dosegli najvišjo stopnjo kulture dejavnosti. Tu je bil fašistični pritisk hujši kakor v samotnih, oddaljenih krajih, tu je bil ob pomanjkanju lastnega kulturnega izživljanja tuj vpliv najmočnejši.

Vprašujem se: ali je mogoče, da bi to nadarjeno, ukaželjno ljudstvo, ki ga odlikuje živa narodna zavest, capljalo kot zadnje v plemeniti tekmi za čim višjo ljudsko kulturo? Mislim, da bi s svojo pridnostjo in vztrajnostjo, ki jo je tolikokrat pokazalo, lahko v doglednem času popravilo škodo, ki jo je naredil fašizem in si zopet priborilo tisto mesto kakor nekdanj. V kolikor za to danes še ne zadostujejo njegove lastne sile, mu moramo pomagati, da zadela zijajočo razpoko dvajsetih let. To pričakuje od nas tisto pokolenje, ki ni imelo sre-

če, da bi nabiralo znanje v materski besedi.

Rodu, ki ga je fašizem vzgajal v plehki zabavi, je treba pojasniti, kako mi razumemo ljudsko prosveto. Ne zgolj veselice in zunanji blesk kulturnih prireditev, ampak predvsem resno delo za dvig izobrazbe širokih množic. Podčrtati mu je treba pomen predavanj in knjig, posebno knjig, ki nam ne smejo biti zgolj za zabavo, ampak moramo v njih iskati odgovora na razna vprašanja, ki pretresajo svet. Primorci so pod fašisti, ki so jim prikrivali vsako resnico, živo hrepenci po odkriti in jasni besedi, danes pa se jim sama ponuja treba jo je samo zgrabiti. Večerni tečajji, ki naj bi se v zimskem času vršili v vseh vaseh, naj ne poglabljajo le znanje jezika ampak naj z branjem novejših del pod spretnim vodstvom zbujajo zanimanje za napredno knjigo. Kdor knjigo z zanimanjem vzame v roke, mu bo kljub začetnim težkostem od strani do strani bolj razumljiva. Mislim, da je v stremljenju, knjigo čim bolj približati ljudskim množicam, najpoglavitejše vprašanje, kako vzbuditi zanimanje za čtivo. S te strani je treba zgrabiti za delo tudi v Slovenskem Primorju. Uspeh ne bo izostal.

Vidim čas, ko bo v slednji primorski vasi stal ponosen Zadrudni dom z bogato knjižnico, ko bodo docela zabrisane posledice dvajsetletnega robstva in ne bo več človeka, ki bi mu branje ne bilo vsakdanja potreba. Knjiga mu bo odgovarjala na

gradnja zadrudnega doma v Vidnu, čeprav ima to gradbišče vse predifosti, da bi delo lahko hitro napredovalo. Tu so v aprilu skopali temelje, potem je delo zamrlo do julija. V juliju in avgustu so betonirali temelje in postavili betonski opaž, potem pa je delo zopet zamrlo. Na gradbišču imajo tudi stroj za mešanje betona. Upravni odbor kmetijske zadruge, posebno še tajnik zadruge in ostali uslužbenci pa se za napredovanje del na gradbišču popolnoma nič ne zanimajo ali delo celo zavirajo. Dabi končno poživili delo, je okrajna uprava zadolžila 3 najboljše aktiviste, da bodo s političnim organizacijskim delom poživili delo na tem gradbišču. Pri dosedanji gradnji imata največje zasluge tov Koljšak in Kravos iz tovarne celuloze.

Na mnogih gradbiščih zadrudnih domov bi lahko že mnogo več naredili, če bi se lotili gradnje tako kot na Raki, kjer so pred 14 dnevi ustanovili frontne brigade; tu dela vsakodne-

no na gradbišču od 30—40 prostovoljcev. V 14 dneh so v 3,500 prostovoljnih delovnih urah skopali okrog 800 kub. metrov zemlje, pripravili 50 kub. m gramoza in nekaj lesa.

Zadrudni dom na Bizeljskem ima velike kleti. Zato so v 7,000 delovnih urah izkopali in izvozili okrog 4,000 kub. m zemlje. Poleg tega so pripravili velike količine gramoza, kamenja in drugega materiala. Dobro napreduje v Kostanjevici, Velikem Podlogu. Sv. Petru, Dobovi in drugod.

V počastitev II. kongresa KPS bodo v tednu zadrudnih domov v krškem okraju na vseh 22 gradbiščih zadrudnih domov delo še bolj poživili. Okrajna uprava, gradbeni odbori, aktivni OF in vsak pošten in predan član Osvobodilne fronte bo naredil čim več, da zadane obveznosti do kongresa KPS ne samo dosežemo, temveč tudi presežemo.

F. K.

GRADNJA ZADRUDNIH DOMOV V KRŠKEM OKRAJU

V krškem okraju so bila nekatera gradbišča zadrudnih domov še nedavno mrtva, kljub temu, da so na mnogih sejah in sestankih sklenili, da bodo gradnjo poživili. Tako so v Čatežu že pričeli pripravljati vse potrebno za gradnjo, a je predsednik KLO na seji izjavil, da bi se osmešili, če bi pričeli graditi, sedaj, ko kmetje spravljajo pridelke in je to točko dnevnega reda preložil za prihodnjo sejo. V okraju najslabše napreduje

Oglašajte v Enakopravnosti

\$2163.45 REWARD!

Uncle Sam will pay to any wage earner thrifty enough to tuck away only \$3.75 a week in U. S. Security Bonds for the next ten years, the sum of \$2,163.45.

And Uncle Sam will help you tuck it away, too—automatically, each and every week—through the Payroll Savings Plan where you work.

Sign up for the Payroll Savings Plan today during the Security Loan Drive—and be well rewarded with financial security ten years from now.

P. S. If you are in business or a profession, and the Payroll Savings Plan is not available to you, you can sign up for the Bond-A-Month Plan at your local bank.

SAVE EACH WEEK	AND YOU WILL HAVE		
	In 1 Year	In 5 Years	In 10 Years
\$ 2.50	\$130.00	\$ 668.97	\$ 1,440.84
3.75	195.00	1,004.20	2,163.45
7.50	390.00	2,009.02	4,329.02
12.50	650.00	3,348.95	7,217.20
18.75	975.00	5,024.24	10,828.74

PICK OUT YOUR OWN REWARD HERE!

America's Security is YOUR Security

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.

preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKIČITE:
ENdicott 0718

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 East 61 Street
HE 2730

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določene dogovora.

Njegov naslov je
DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vagal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprto od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

TRŽAŠKA CESTA

ROMAN

(Nadaljevanje)

“Vse se mi zdi, da nisi še nikoli ležal pri dekletu!” je nenadoma rekla Presta, ko je uganil, kaj muči fanta.

“V resnici nisem.”

“Saj se mi je zdelo. Toda to boš že moral poskusiti, sicer si dekleta zastoj misliš! Čakaj, bom že poskrbel, da boš videl, kako je s tako stvarjo!”

Tine je dolgo v noč razmišljal in vse, kar koli je vedel o tem, se mu je gnetlo pred očmi, toda nobena teh strastnih želj ni dosegla Ivanke; zdelo se mu je, da je to le nekaj, česar še ne more doumeti tako prodirno, da bi s srčno ganotje, ki ga je popadlo, kadar mu je bila Ivanka blizu.

videl postopati starega človeka, potrtega in žalostnega in vsega vznemirjenega. Nekaj dreves je stalo za hišo, hrasti, ki so pravkar zeleneli. Tiho je bilo tod, pod okni hišice so cvetele nežne spominčice. Tudi lastovice so že bile tu, prav gotovo gnezdijo pod napuščem, cvrčale so in se zaganjale v vrabce, ki so se žegnili po strehi. Vprašal bo tega moža po Ivanki.

“Kastelčeva Ivanka, če je tu doma?” je ponovil možakar vprašanje. “Kajpak, tudi domu je. In mojstrica da te pošlji vprašat? Oh, fantiček, kar no tri stopi v hišo, pa poglej! Menda ne bo nikoli več držala šivanke med prsti. No, le stopiva v hišo!”

Tineta je zgrabilo v srce. Zla slutnja ga je obsedela; spoznal je Ivankinega očeta in je vedel, da je Ivanka hudo bolna. Sla sta skoz zanemarjeno vežo v izbo in tam jo je ugledal v postelji pri oknu, ki je bilo na stečaj odprto. Imela je zaprte

oči, v obraz je bila silno drobna, neznačajna, kakor da se je v nekaj dneh posušila v prav drobno, majhno dedlico. Silno blede in neznančno lepa je bila v svoji bolni zapuščenosti, da je Tine kar pri vratih obstal in se ni upal stopiti do postelje.

Nemo je pogledal očeta, ki je slonel ob zidu in topo strmel v svojega bolnega otroka; bridke smehljaj mu je zarežal na obrazu, ko je Ivanka odprla oči, strmela, strmela v Tineta in se prvič po dolgih težkih dneh nasmešnila. Roke je dvignila proti njemu, nekoliko privzdignila glavo in mu radostno pokimala.

“To je moj prijatelj Tine! Pridi no k meni!” mu je dejala nežno s slabotnim glasom.

“Rogljčev sem ti prinesel, Ivanka, na!” je dejal Tine in po prstih stopil k njeni postelji.

“Joj, kako si dober! Pa mlečni so in masleni, pogledjte vendar, oče!” je vzkliznila.

podoba, duh po plesnobi in po siromastvu je ležal v vseh prostorih, najbolj ubog pa je bil videti oče, ki mu je bilo komaj nekaj čez petdeset, pa je bil samo še senca, nekdanjega trdnega, zdravega in podjetnega moža. Tu je treba nekaj ukreniti, je mislil Tine, ko je mislil na mleko in na toplo, mastno juho. Mar ni hudo, da je vsega dovolj na svetu, nekateri pa si niti končka ne more privoščiti za svoje zdravje, čeprav mu vse moli pred nos. Toda Tine je že sklenil preskrbel kanglico in ponoči, ko so doma že pogasili luči, jo je mahnil čez vrt in preko ograje v Kozarje.

(Dalje prihodnjic)

Ali ste naročnik “Enakopravnosti”? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? “Enakopravnost” je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite “Enakopravnost”!

MIHAIL ŠOLOHOV
TIHI DON
DRUGA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Novi ataman je strogo atamanil; komaj da so v Kargin-skem zvedeli za boje pri Setra-kovu, so se že drugi dan polno-število odpravili tjakaj vsi okrajni bojevnik. Drugorodci (ki so v prebivalstvu naselja po-menili tretjino življa) spočetka niso nič kaj marali iti, vojaki — goreči boljševiski — so ugo-varjali, toda Lihovidov je vztra-jal na zboru in starešine so pod-pisali predlog, ki ga je sestavil o izselitvi vseh "kmetov", ki bi se ne udeležili obrambe Dona. In drugi dan so se desetine voz-prepolnih vojakov, med harmo-

niko in pesmijo pomaknile pro-ti Napolu, v černeckem okraju. Izmed drugorodcev je samo ne-kaj mladih vojakov, ki jih je vo-dil Vasilij Storozhenko, ki je bil služil v prvem strojničnem pol-ku, prebegnilo, k rdečegardi-stom. Ataman je že po hoji spoznal v Petru častnika, prišleca iz niž-jih stopenj. Ni povabil Petra v sobo, ampak ga je zavrnil z od-tenkom dobrodušne domačno-sti: — Ne, dragi moj, v Migulin-ski nimate kaj početi. Brez vas so opravili, snoči sem dobil br-zojavko. Pojezdite nazaj in ča-

kajte povelja. Kozake malce pretipajte! Tako velik kraj pa je dal samo štirideset voja-kov?! Le počesite jim, capinom, grive! Saj gre vendar za njih kožo! Pozdravljeni, dobro sre-čo!

Odšel je v hišo, nepričakova-no lahko nesel svoje mogoč-no telo in škripal s podplati na-vadnih škornjev. Petro je kre-nil proti trgu, h kozakom. Ob-suli so ga z vprašanji:

- No, kako?
- Kaj je tam?
- Gremo v Migulin?
- Petro ni skrival svojega ve-selja in se je zasmeljal.
- Domov! Opravili so brez nas.
- Kozaki so se smejali, se gne-tli in odšli h konjem, privezani-m pri ograji. Hristonja je ce-lo vzdihnil in lopnil Tomilina po plečih, kakor bi strelal goro z ramen:
- Domov torej, kanonir!
- Ženskam je gotovo že dolg čas po nas.
- Kar krenimo.

Posvetovali so se in sklenili brez prenočevanja nemudoma krenili na pot. Zajahali so in kar brez reda, v gručah pojezdili proti domu. Če so šli v Kargin-sko neradi in le poredkoma prehajali v dir, so nazaj grede spodbodli konje in na vso moč podili. Ponokod so dirjali v ga-lopu; pod kopiti je zamolklo bobnela spriče suše skrepelena zemlja. Nekje za Donom, za daljnimi grebeni gričev, so se utrinjali modrikasti bliski.

V vas so prijezdili opolnoči. Ko so se spustili po griču niz-dol, je Anikuška ustrelil s svojo avstrijsko puško, počili so sal-vo in znamenje, da se vračajo. V odgovor so po vasi zalajali psi in nek konj, ki je začutil bližnji dom, je vzdrgetal in hri-pavo zahrzal. Po vasi so se raz-gubili na razne strani.

Martin Šamilj se je poslovil od Petra in olajšano zastokal:

- Navojaskovali smo se. Do-bro je to!
- Petro se je nasmehnil v te-mo in zajahal proti svojemu dvorišču.
- Konja je prišel sprejet Pan-telej Prokofjevič. Razsedal ga je in ga odvedel v konjak. V hi-šo sta stopila hkrati s Petrom.
- Ste se premislili?
- Aha.

— No, hvala bodi Bogu! Da bi cel vek ne slišali o tem.

Darja je vstala vsa vroča od spanja. Pripravila je možu ve-čerjo. Iz izbe je prišel na pol oblečen Grigorij; praskal se je po črnodlakastih prsih in po-smehljivo mežikal bratu.

- Ste zmagali, a?
- Zdajle zmagujem zadnje ostanke zeljnice.
- Nu, to pa že gre. Zeljnico bova pa res udušila, posebno, če se še jaz spravim nadnjo.

Do velike noči ni bilo ne du-ha ne sluha o vojski, na veliko soboto pa je pridrevil iz Vešen-ske jezdec, spenjenega konja pustil pri Koršunovlji lesi in ste-kele v hišo, ropotaje po stopni-cah s sabljo.

— Kakšne novice? — ga je na pragu sprejel Miron Grigor-jevič.

- Atamana bi rad. Ali ste to vi?
- Jaz.
- Skličite nemudoma koka-ke. Čez nagolinski srez gre Pod-telkov z rdečo gardo. Tuje je povelje, — in obenem s pismom je potegnil iz čepice prepoteno podlogo.

Ded Grišaka je stopil na po-govor in zapregel nos v naočni-ke; z dvorišča je priteknel Mitj-ka. Povelje okrožnega atamana so brali skupaj. Sel se je naslo-nil na rezljano ograjo in si brisal z rokavom z zagorelega obraza lise prašu.

Prvi dan Vstajenja so koka-ki odjahali iz vasi, potem ko so pojedli blagoslovljene jedi. Povelje generala Alfjorova je bi-lo strogo; grozilo je z odvzemom kosaškega čina. Zato ni šlo nad Podtelkova samo štirideset.

mož kakor prvokrat, ampak sto osem, med katerimi so bili tu-di starci, ki jih je prevzela že-lja, da bi se udarili z boljševiski. Obenem s sinom je jahal zm-zlonosi Matvej Kašulin. Na grin-tavi kobilici se je postavil v prvih vrstah Avdejič Čveka in kozake vso pot zabaval s svoji-mi prečudovitimi dogodivščinami; jahal je stari Maksajev in še nekaj sivorjev... Mladi so jahali neradi, stari goreče rado-voljno.

Grigorij Melehov je nataknil čez čepico oglavnico dežnega plašča in jahal v zadnji vrsti. Z neba, prevlečenega z oblaki, je pršil dež. Nad stepo, pregr-njeno z živo zelenjo, so se valili črni oblaki. Visoko, prav pod trebuhom oblaka, je plaval orel. Na redko je zamahoval s krili, jih širil in lovil veter, zračni tok ga je zagrabil, da se je obrnil po strani, zamolklo opekasto-rdeče zablislil in poletel proti vzhodu, se oddajeval in manj-šal.

Stepa je mokro zelenela. Sa-mo ponekod je bilo videti še lan-skoletno črno bilje, škritelat je škrgavec in na slemenu griča so se sivo svetlikale stražne go-mile.

Ko so se spustili z griča v Kargin-sko, so kozaki srečali mladega kozaka, ki je gnal vo-le na pašo. Bose noge so mu spodrsovale, ko je šel in otepa-val z bičem. Ko je zagledal jez-dece, se je ustavil, pazljivo ogledoval nje in konje, oškrpļene z blatom in s podvezanimi reji.

— Od kod si? — ga je vprašal Ivan Tomilin.

— Iz Kargina, — je živo od-vrnil fantiček in se namuznil iz-pod suknjiča, vržena čez gla-vo.

— Ali so vaši kozaki že od-šli?

— Odšli. Rdečo gardo so šli klestit. Kaj nimate mogoče šče-pec tobaka za cigareto? A, stri-ček?

V blag spomin
ob prvi obletnici odkar je umrla naša ljubljena sopro-ga in dobra, zlafta mama

Ana Erbežnik

Zatisnila je svoje mile oče dne 1. novembra 1947.

Kako so žalostni dnevi, odkar Te več med nami ni, ljubljena soproga in draga mati.

Spomin na Tebe pa bomo ohranili v naših srcih za vekomaj!

Zalujoči soprog John in otroci

Cleveland, Ohio, dne 3. novembra 1948

— Tobaka, tebi? — Grigorij je pridržal konja.

Kozaček je stopil k njemu. Zavihane hlače je imel mokre, proge so se rdečkasto svetile. Drzno je gledal Grigoriju v obraz, ko je ta potegnil iz žepa mehur, in govoril s svetlim tenorjem:

— Precej zdajle, ko se boste začeli spuščati nizdol, bo-šte zagledali mrtve. Včera j so naši kozaki napodili ujetje rdečkarje iz Veške in jih pokla-li... Jaz sem pasel živino tam-le zraven Peščene gomile, stri-ček, in od tamkaj videl, kako so jih sekali! Joj, kar strašno je bilo! Ko so začeli mahati s sab-ljami, so oni zatulili in pobegnili... Potem sem jih šel gle-dat: bili so večinoma Kitajci. Enemu so odsekali ramo, na go-sto je še dihal in videti je bilo, kako mu srce bije v srčki pod krvavimi kepami, ledvice pa so bile modre, tako modre... Strašno! — je ponovil in se sam pri sebi čudil, da se kozaki ne ustrašijo njegove pripovedi, ka-kor je vsaj sklepal, ko je opa-zoval brezbržne in hladne obra-ze Grigorija, Hristonja in To-milina.

Prižgal je, pogladil Grigorije-vega konja po mokrem vratu,

DOHODEK DONAŠAJOC BUNGALOW
od St. Clair Ave. na Larchmont Rd. 5 sob spodaj, 3 sobe zgoraj. Velika garaža. Lahko takoj prevza-mete. Cena \$10,500.
DE VANNA REALTY
535 E. 185 St. — KE 2227

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM INDOOR—OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

NE ZAMUDITE TE PRILIKE
KUPITE TO HIŠO ZA 4 DRUŽINE

Nanovo barvana; nahaja-joča se med Wade Park in Superior Ave. na E. 70 St. Cena samo \$8,800, takoj \$1,500. Najemnina bo plača-la odplačila. Ta hiša se bo hitro prodala—ne čakajte, pokličite takoj.
SUPERIOR 6600

ALSCO!
ALSCO ALUMINUM COM-BINATION WINDOWS AND DOORS NOT ONLY SOLVE YOUR SCREEN PROBLEMS BUT YOUR WINTER HEAT LOSS PROBLEMS AS WELL.

S tem oglasom dobite popust
LANESE BROS.
8135 EUCLID AVE.
GA 7516

dejal: "Lepo zahvalim" in ste-kele za voli.

Za cesto, v plitvem jarku, iz-pranem od spomladanskih voda, so ležala trupla posekanih rde-čegardistov, prav malo zasuta z ilovico. Videti je bilo temno-krvjo, strnjeno na ustnicah, čr-nela je bosa noga v modri fla-nelasti hlačnici.

— Jih niso mogli zagrebsti... Lopovi! — je zamolklo za-šepetal Hristonja, mahoma ošvrknil z bičem svojega konja, prehitel Grigorija in zdirjal niz-dol.

— Nu, tudi na čonski zemlji-ci je zacvetela krvca, — se je nasmehnil Tomilin in trznil z li-cem.

Pri Bunčuku je bil za strelca kozak Maksima Grijaznov iz va-si Tatarskij. Konja je bil zgubil v bitki s Kutepovljinim odredom, odtistihmal pa se je nevdružno zapil in se strastno predal kar-tanju. Ko so ubili konja pod njim — ravno tistega, ki je bil volovske barve s srebrnkastim pasom vzdolž hrbta — je Mak-simka sam odnesel sedlo, ga vje-kele štiri vrste in, ko je sprevidel, da živ ne bo ušel pred divje naskakujočimi radovoljci, je od-trgal dragi oprsni, vzal uzdo in samovoljno odšel iz bitke. Ja-vil se je šele v Rostovu, kar kma-

lu zaigral pri kartanju srebrno sabljo, ki jo je bil vzlet padlemu stotniku, zakvartal konjsko opremo, ki mu je ostala v ro-kah, hlače, lakaste škornje in nag prišel v Bunčukovo edinico. Ta ga je oblekel in ga pregovo-ril. Morebiti bi se Maksimka ce-lo poboljšal, toda v bitki, ki se je vnela za zavzetje Rostova 24. aprila, ga je kroglja oprasnila po glavi, na srajco je Maksim-ku izteklo modro oko, v curku je udarila kri iz črepinaste gla-ve, odprte kakor konzervna škatla. Kakor da sploh nikoli ni bilo pod svetlim soncem vešer-skega kozaka Grjaznova, nek-danjanega konjskega tatu in nepo-boljšljivega pijanca v bližnji preteklosti.

ZENSKA DOBI DELO
za snajenje šolskega posloja v collinwood, ki naselbini.
Vpraša se pri
PROSPECT WINDOW CLEANING
1107 Bolivar Rd. — CH 6991

V NAJEM
se odda stanovanje treh oprem-ljenih sob in kuhinjo, katero bi se rabilo skupno z dekletom. Za po-drobnosti se vpraša telefonično
EN 0653

NAPRODAJ JE SUKNJA
"Raccoon" kožuh, vredna \$200; prodaja se za \$50. Mere 42. — želim kupiti šivalni stroj Singer izdelka (na nogo). Mora biti v dobrem stanju. Vpraša se na
15607 Holmes Ave., UL 1-2926

Make Your Own Oatmeal Cookie Mix

Traditionally, the holiday cookie jar should never be empty. This homemade oatmeal cookie mix—always ready for quick baking—will help you keep it filled during those busy days.
Easy to use, you can make this mix in just 20 minutes, then store it on the pantry shelf. Bake plain oatmeal cookies any time or add numerous variations.
For a special holiday touch, sprinkle shaved Brazil nuts over the cookies before baking.

- Oatmeal Cookie Mix**
Makes 8 dozen cookies
- 3 cups sifted flour
  - 1 teaspoon soda
  - 1 teaspoon baking powder
  - 2 teaspoons salt
  - 2½ cups sugar
  - 1 cup shortening
  - 3 cups rolled oats (quick or old fashioned, uncooked)
- Sift flour, soda, baking powder, salt and sugar together three times. Cut shortening into sifted dry ingredients until mixture resembles corn meal. Add rolled oats and mix well. Store in a covered container at room temperature.
- To make 2 dozen cookies:**
- 2 cups Oatmeal Cookie Mix
  - 1 egg
  - 1 tablespoon milk
  - 1 teaspoon vanilla
- Add egg, milk and vanilla to mix. Beat until well blended. Drop from a teaspoon onto greased baking sheet. Bake in a moderate oven (375° F.) 12 to 15 minutes.
- Variations:**
Add ½ cup chopped nuts, raisins, coconut, or chocolate chips to prepared batter. Bake as directed above.
Add 1 teaspoon cinnamon and ¼ teaspoon nutmeg to dry mix; blend well. Omit vanilla. Add egg and milk; mix and bake as directed above.

Travel Crib Fills Crying Need For Parents Who Travel—Featured at National Hotel Show

Parents are performing a 45-second miracle these days with a travel crib especially designed for mobility. It looks like a smart piece of luggage when closed but opens into a combination crib or play pen in less than a minute! It will be exhibited and demonstrated at the 33rd National Hotel Exposition in Grand Central Palace, New York, November 8-12.
The crib means added relaxation for traveling parents who know that baby will be as comfortable and safe in a hotel room as in his own nursery at home. Many hotels already are ordering the cribs as an added service for their customers.
The new invention, folded, is easily carried as a portable 29-inch fortnighter. It has sturdy plywood covering and securely locking catches. With legs locked down, the open play pen and crib is 48 inches long, 29 inches wide and 28 inches high. The enclosed felt mattress is covered with sturdy ticking. When not in use, the crib may be compactly stored in a small space.
Brecher Brothers of New York, the manufacturers, are one of the more than 500 firms who will exhibit at the Hotel Exposition. Dean Carpenter, chairman of the exposition, and general manager Arthur L. Lee, expect a record attendance due to the unusual interest displayed by executives of hotels, institutions, restaurants, clubs, railroad and steamship lines.

POŠLJITE ZIMSKE PAKETE svojcem v Jugoslavijo

- A.) Po naročilu pošljemo STANDARD GOTOVE PAKETE št. 1, 2, 3, 4, 4A, 5, 5A, 6, 6A, 7 in 8—vsak v svojem lesenen zaboju in naslovljen na prejemnika. Št. 8 je edini paket, ki ni v zaboju, ali je takisto naslovljen na prejemnika.
- PAKET št. 5 vsebuje: 100 funtov najboljšje bele moke (Fancy XXXX Enriched Flour)—vreča je spakirana v trdnem lesenem zaboju, ker tako je edino sigurno, da bo naslovnik prejel moko v redu. Cena \$13.75
- PAKET št. 6 vsebuje: 40 funtov špagetov, 30 funtov sladkorja, 30 funtov zelene kave in 25 funtov riža \$39.00
- PAKET št. 8 vsebuje: 100 funtov bele eksportne moke v dvojni vreči (fina in močna vreča). In vreča jim tam pride dobra za uporabo v mnoge svrhe \$11.25

S temi vsotami plačamo mi vnaprej za prevoz do Reke in zasigurno proti izgubi omenjenega zaboja ali vreče do prejem-nika. Pakete št. 5 in 6 ali št. 6 in 8 se lahko pošlje skupaj, drugače pa samo po en paket na vsako osebo z eno ladjo. Denar se pošlje skupaj z naročilom.
B.) Če vam gornje ne bi odgovarjalo, lahko po volji naročite večje pošiljke iz našega Cenika, ali pa pošljete vašo hrano, obleko, obuvale, strojno orodje, itd.
C.) Potom nas si lahko naročite razne manjše pakete (44 funtov). Cene so odvisne od pošiljke, a paketi so zasigurni.
Roba, kupljena od nas v New Yorku, takoj postane vaša last ravno tako kot roba, ki jo nam sami pošljete, a mi se za vso robu potem pobrigamo edinele kot agenti pošiljatelja. Na tej podlagi imamo mi dovoljenje za izvoz od vlade v Washingtonu, D. C.
Ladje odpotujejo v Reko vsaka dva tedna, a pošiljke odpremi-mo čim preje mogoče. Vsak pošiljatelj more poslati največ petim osebam z eno in isto ladjo.

J. Fabris & Co. 466 West 23rd Street New York 11, N. Y.

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, ozi-roma Jugoslavlani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slo-venski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio